

**Uchwała Nr XXXI/277/17  
Rady Miejskiej w Lidzbarku  
z dnia 12 czerwca 2017 roku**

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie  
i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015r. poz. 1390 ) w zw. z art. 18 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016r. poz.446 z późn. zm.) Rada Miejska w Lidzbarku uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021 dla Miasta i Gminy Lidzbark, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Lidzbarka.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej**  
  
**Grażyna Zakrzewska**



*Załącznik  
do Uchwały Nr XXXI/277/17  
Rady Miejskiej w Lidzbarku  
z dnia 12 czerwca 2017 roku*

**PROGRAM  
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE  
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE**

\*

**2017 – 2021**



## **SPIS TREŚCI:**

|   |   |
|---|---|
| I. WSTĘP .....  | 3 |
| II. ZAŁOŻENIA I KIERUNKI DZIAŁAŃ .....                      | 3 |
| III. DIAGNOZA PROBLEMU .....                                | 4 |
| IV. ZASOBY WŁASNE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY..... | 5 |
| V. CELE PROGRAMU .....                                      | 6 |
| VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA .....                               | 8 |
| VII. MONITORING I EWALUACJA.....                            | 9 |

## **Podstawa prawna:**

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.),

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487).

## **I. WSTĘP**

Zgodnie z definicjami prawnymi przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działania lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

W przepisach ustawy o przemocy w rodzinie uznaje się, że przemoc narusza podstawowe prawa człowieka „w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej” oraz uznaje się, że „władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

## **II. ZAŁOŻENIA I KIERUNKI DZIAŁAŃ**

Założeniem podstawowym jest uruchomienie działań zmierzających do stworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działań wynikają z określonych przepisami przywołanych Ustaw zadań własnych gminy warunkujących powstanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zakres oraz intensyfikacja działań wynikać powinna z dokonanej diagnozy problemu na terenie gminy określającej zakres potrzeb środowiskowych, dokonania przeglądu zasobów własnych mogących służyć zaspokajaniu tych potrzeb oraz opisanie form niezbędnego wsparcia zewnętrznego wobec konieczności efektywnego rozwiązania sytuacji przemocowych.

### III. DIAGNOZA PROBLEMU

Przemoc w rodzinie dotyka rodziny o różnorodnym statusie społecznym. Często współwystępuje z rodzinnym problemem nadużywania alkoholu lub niskimi dochodami. Trudność rozpoznania skali problemu wynika z faktu, iż akty przemocy dzieją się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie tejże rodziny. W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. W wyniku prowadzonych ogólnopolskich oraz lokalnych działań informacyjnych systematycznie zmienia się jednak świadomość społeczna. Widocznymi efektami jest zarówno większa gotowość ofiar przemocy do ujawnienia swoich problemów, spraw, jak i większy profesjonalizm przedstawicieli służb zobowiązanych od podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Nadal jednak można uznać, że jedynie bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwaniu i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Dla potrzeb niniejszego opracowania zebrano dostępne dane statystyczne dotyczące notowanych faktów wystąpienia przemocy rodzinnej przez instytucje funkcjonujące na terenie gminy Lidzbark.

#### 1. Dane z Komisariatu Policji w Lidzbarku

| Rodzaj problemu   | 2015 | 2016 |
|---|------|------|
| Interwencje domowe związane z przemocą domową (łącznie) Miasta i Gminy Lidzbark           | 197  | 236  |
| Ilość postępowań wszczętych z powodu znęcania się fizycznego lub psychicznego nad rodziną | 8    | 14   |
| Ilość założonych „Niebieskich kart” dla Miasta i Gminy Lidzbark                           | 72   | 84   |

**Tabela 1.** Zjawiska przemocy w rodzinie wg danych wykazanych przez Komisariat Policji w Lidzbarku.

#### 2. Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lidzbarku

| Rodzaj problemu   | 2015  | 2016   |
|---|---|--|
| Postępowanie GKRPA prowadzone wobec osób nadużywających alkoholu:               | 41<br>(rozpoczętych w roku 2016 oraz 8 kontynuacji z roku 2015) | 37<br>(rozpoczętych w roku 2016 oraz 18 kontynuacji z roku 2015) |
| <i>W tym postępowań wskazujących na występowanie przemocy domowej</i>           | 15  | 32   |
| Ofiary przemocy zgłaszające się do Punktu Informacji – Konsultacyjnego GKRPA    | 21  | 26   |
| Sprawcy przemocy zgłaszający się do Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego GKRPA | 4   | 5  |
| Konsultacje udzielane w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w                 |   |  |

|  |    |    |
|--|----|----|
| związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie | 47 | 55 |
|--|----|----|

**Tabela 2.** Zjawisko przemocy w rodzinie wg danych wykazanych przez GKRPA w Lidzbarku.

### 3. Dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku

| Rodzaj problemu                                     | 2015 | 2016 |
|---|------|------|
| Interwencje socjalne związane z przemocą w rodzinie | 26   | 34   |
| Ilość założonych „Niebieskich kart”                 | 0    | 0    |

**Tabela 3.** Zjawisko przemocy w rodzinie wg danych wykazanych przez MOPS w Lidzbarku.

### 4. Dane z Kuratorskiej Służby Sądowej

| Rodzaj problemu                                    | 2015 | 2016 |
|--|------|------|
| Nadzory kuratorskie związane z przemocą w rodzinie | 41   | 38   |
| - w tym prowadzone przez kuratorów rodzinnych      | 17   | 12   |
| Kontrola okresu próby bez dozoru kuratora          | 5    | 3    |

**Tabela 4.** Zjawisko przemocy w rodzinie wg danych wykazanych przez MOPS w Lidzbarku.

Przeprowadzone wstępne rozpoznanie wykazało, że zjawisko przemocy na terenie Gminy Lidzbark, wymaga okresowej analizy według uściślanych i aktualizowanych danych.

## IV. ZASOBY WŁASNE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie stanowią:

- Zasoby instytucyjne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym oraz zasobem ludzkim stanowiącym przez specjalistów z różnych dziedzin:
  - Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Zapobiegania Narkomanii;
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lidzbarku;
  - Komisariat Policji w Lidzbarku;
  - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku;
  - Placówki ochrony zdrowia;
  - Placówki oświatowe;
  - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Działdowie Filia w Lidzbarku;
  - Sołtysi, rady sołeckie, rady osiedli mieszkaniowych;
  - Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne.

2. Miejski Zespół Interdyscyplinarny o znaczeniu strategicznym i zadaniowym powołany Uchwałą Rady Miejskiej w Lidzbarku Nr XLIX/306/10 z dnia 4 listopada 2010 r.
3. Niniejszy program określający cele operacyjne działań oraz zawierający diagnozę zjawiska przemocy w środowisku lokalnym – skalę programu, mapę zasobów i potrzeb.
4. Instytucjonalne wsparcie zewnętrzne:
  - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Działdowie;
  - Sąd Rejonowy w Działdowie;
  - Sądowa Służba Kuratorska.

**Mocne strony:**

- dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny,
- znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami,
- wypracowany system wspomagania działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
- dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym.

**Słabe strony:**

- niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy,
- brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych,
- brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, policja, sądy, pomoc społeczna).

**Zagrożenia:**

- słaba kondycja ekonomiczna rodziny,
- negatywne wzorce zachowań społecznych,
- bezradność w sprawach opiekuńczych – wychowawczych rodzin,
- problemy alkoholowe członków rodzin.

## V. CELE PROGRAMU

Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, zrozumienie reakcji ofiar oraz zapewnienie im bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy z przestrzeganiem zasad:

- za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy;
- nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka;
- nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.

**CEL GŁÓWNY:**

**Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.**

Przyjęte cele szczegółowe:

- 1) Bieżące diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
- 2) Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny działań zintegrowanych i skoordynowanych służących zatrzymaniu przemocy w rodzinie.
- 3) Realizacja programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
- 4) Rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
- 5) Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.
- 6) Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjne – edukacyjne.

| L. p. | Cel szczegółowy   | Zadania   | Odpowiedzialny  | Termin realizacji |
|-------|---|---|---|-------------------|
| 1.    | Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.   | 1. Coroczna aktualizacja danych z instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.<br>2. Modyfikacja form i sposobów oddziaływań pomocowych zgodnie z dokonaną analizą danych ilościowych i jakościowych.<br>3. Inicjowanie działań środowiskowych zgodnie z aktualizowanymi na bazie wykonywanego rozpoznania i monitoringu z mapami problemu przemocy.  | MOPS,<br>Miejski Zespół Interdyscyplin.<br>Komisariat Policji   | 2017-2021         |
| 2.    | Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań służących zatrzymaniu przemocy w rodzinie. | 1. Dokonanie rozpoznania zgłoszonego problemu rodziny.<br>2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.<br>3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.<br>4. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach.<br>5. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.<br>6. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.<br>7. Upowszechnienie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.<br>8. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy.<br>9. Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań. | Miejski Zespół Interdyscyplin.<br><br>MOPS<br><br>Komisariat Policji<br><br>gminne placówki oświatowe<br><br>gminne placówki ochrony zdrowia<br><br>GKRPA | 2017-2021         |
|       | Realizacja programów  | 1. Kierowanie ofiar przemocy do   |   |                   |



|    |   |  |  |           |
|----|---|--|--|-----------|
| 3. | ochrony ofiar przemocy w rodzinie.  | <p>specjalistów mogących udzielić niezbędnego wsparcia w zakresie prawa lub terapii.</p> <p>2. Współpraca z instytucjami prowadzącymi hotele, domy samotnej matki.</p> <p>3. Określenie sposobu rozwiązywania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk.</p> <p>4. Tworzenie warunków dla rozwoju grupy terapeutycznej dla Ofiar Przemocy.</p> <p>5. Kierowanie na grupy wsparcia ofiar przemocy.</p> <p>6. Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy.</p>                                     | <p>Miejski Zespół Interdyscyplin.</p> <p>MOPS</p> <p>GKRPA</p>   | 2017-2021 |
| 4. | Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. | <p>1. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności.</p> <p>2. Umieszczenie informacji na stronach internetowych UMiG Lidzbark.</p> <p>3. Prowadzenie działań profilaktycznych na bazie placówek oświatowych.</p>  | <p>MOPS,<br/>GKRPA,<br/>Miejski Zespół Interdyscyplin.<br/>Komisariat Policji, placówki oświatowe i ochrony zdrowia</p>            | 2017-2021 |
| 5. | Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.                        | <p>1. Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedur Niebieskiej karty i prowadzenia interwencji kryzysowej.</p> <p>2. Organizowanie wspólnych szkoleń służb.</p> <p>3. Organizowanie spotkań oraz konferencji tematycznych mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.</p> | <p>MOPS,<br/>GKRPA,<br/>Miejski Zespół Interdyscyplin.<br/>Gminne placówki oświatowe i służby zdrowia</p>                          | 2017-2021 |
| 6. | Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne.             | <p>1. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności.</p> <p>2. Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.</p> <p>3. Umieszczenie informacji na stronach internetowych UMiG Lidzbark.</p> <p>4. Inicjowanie działań informacyjnych w placówkach oświatowych.</p> <p>5. Spotkania informacyjne z mieszkańcami Gminy.</p>  | <p>MOPS,<br/>GKRPA,<br/>Miejski Zespół Interdyscyplin.<br/>Komisariat Policji,<br/>gminne placówki oświatowe i ochrony zdrowia</p> | 2017-2021 |

## VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki na realizację Programu będą ujmowane w budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku. Źródłami jego finansowania są środki własne gminy oraz pochodzące z zewnętrznych dotacji.

Dyrektor MOPS opracowuje na każdy rok plan działań dotyczących realizacji Programu obejmujący niezbędne wydatki z tym związane.

Począwszy od roku 2018 środki na realizację programu będą zgłaszane w projekcie planu finansowego MOPS w układzie klasycznym i zadaniowym.

## VII. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy podlega systematycznemu monitoringowi, za który odpowiedzialny jest przewodniczący Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Lidzbarku. W ramach monitoringu systematycznie gromadzone będą dane dotyczące realizacji celów programu, co umożliwi ocenę postępu jego realizacji. Uzyskane informacje będą służyć sprawdzeniu efektywności i skuteczności działań Programowych. Możliwa będzie korekta sposobu realizacji programu i ewentualna jego nowelizacja.

Źródłami informacji o realizacji Programu będą:

- opinie beneficjentów działań programowych,
- dokumentacja przypadku, Niebieskie Karty,
- rejestry osób, którym świadczona jest pomoc uwzględniające m. in. informacje o podejmowanych działaniach,
- opinie osób, instytucji i organizacji współpracujących w realizacji programu,
- listy obecności, protokoły ze spotkań osób zaangażowanych w realizację programu,
- okresowe sprawozdania z działalności zespołu interdyscyplinarnego,
- dokumentacja księgową dotyczącą wydatków ponoszonych w związku z realizacją programu.

Na podstawie § 4 pkt 11 Uchwały z dnia 04.11.2010 r. Nr XLIX/366/10 Rady Miejskiej w Lidzbarku przewodniczący Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego składa Burmistrzowi Lidzbarka sprawozdanie roczne z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie.

WICEPRZEWODNICZĄCA  
RADY MIEJSKIEJ  
*Grażyna Zakrzewska*  
Grażyna Zakrzewska